

dat Cocheret met zijn hulppredikerschap zijn pensioen zo wist aan te vullen dat hij net zoveel of meer verdiende dan als garnizoenspredikant te Luik. Het doet daarom merkwaardig aan dat Cocheret herhaaldelijk wees op gederfde inkomsten. Weliswaar verdiende een Amsterdamse predikant meer,⁸⁸ maar vele dorpspredikanten verdienden minder. Hierachter gaat waarschijnlijk een gevoel van miskenning schuil. Klaarblijkelijk was Cocheret niet zo opvallend dat men hem te Amsterdam als predikant wilde hebben, en dat heeft zeer gedaan. Het is aannemelijk dat het daarnaast vooral de moeilijke gezinsomstandigheden zijn geweest, die Cocheret gebracht hebben tot een vertekend beeld van de gevolgen van de Belgische Opstand.

Hijzelf wees er ergens op dat hij een 'dubbele betrekking' had moeten aanvaarden, ten behoeve van de garnizoensdienst en als ziekenbezoeker, en dat daarin de oorzaak lag van zijn ziekte, maar dit lijkt me overdreven: het voorgaan in diensten, om de week, kan niet beschouwd worden als een volledige betrekking. Bovendien heeft Cocheret ook andere activiteiten ontplooid. Want gedurende zijn Amsterdamse jaren is hij blijven studeren. Op 17 december 1840 werd hij te Utrecht als student in de filosofie ingeschreven. Het bewijs werd niet 'gerecenseerd'. De dag na zijn inschrijving, 18 december 1840, ontving hij de kandidaatsbul in de 'ordo matheseos et philosophiae naturalis.' De studie van wis- en natuurkunde was hem klaarblijkelijk blijven boeien, en zijn werkkring bood hem voldoende ruimte daartoe.⁸⁹ Overigens heeft Kinker hem gewaardeerd, en heeft hij, naast zijn dagelijkse werk, tijd kunnen vinden om nu en dan wat te publiceren.

*Publikaties*⁹⁰

Blijkens de naamlijst van Brinkman heeft Cocheret, behalve *Le dualisme*, zes boeken gepubliceerd, waarvan ik er slechts drie heb kunnen achterhalen. Een herdenkingspreek naar aanleiding van zijn 25-jarig ambtsjubileum, een boekje over de wijsbegeerte en een commentaar op de Openbaring aan Johannes heb ik, ook na intensief speurwerk, niet

gevonden.⁹¹ Daarbij komt dat het niet onmogelijk geacht moet worden dat Cocheret, al dan niet anoniem, artikelen geschreven heeft die mij tot nog toe zijn ontgaan. Vanaf 1830 (het bovengenoemde blad *Revue Belge*) namelijk is zijn behoefte zich in het publiek te uiten aanwijsbaar.

De oudste mij bekende publikatie van Cocheret is een wiskundige studie, *Proeve eener inleiding tot de kennis der wiskundige wetenschappen* (Amsterdam 1833). Het is bedoeld voor hen die zich, met een middelbare school als ondergrond, verder in de wiskunde willen verdiepen, en hij heeft zich vooral gericht op het uiteenzetten van de ratio mathematica, de grondbegrippen waarop de wiskunde is gebouwd. Dat hij de wiskunde liefhad, blijkt wel uit zijn docentschap ten behoeve van de opleiding tot kapitein te 's Hertogenbosch. We zagen bovendien dat hij in zijn Amsterdamse jaren bijles wiskunde gaf. Ook in deze jaren zou hij een publikatie over de wiskunde het licht doen zien (zie hieronder). Deze belangstelling is minder verwonderlijk dan het lijkt, daar wis- en natuurkunde vanouds als onderdelen van de filosofie werden gezien. Pas met het Organiek Besluit van 2 augustus 1815 werden wis- en natuurkunde ondergebracht in een aparte faculteit. Zoals straks nog zal blijken, had Cocheret een voorkeur voor de situatie van voor 1815. De opbloei van de wiskunde ervoer hij als één van de verblijdende tekenen van een vooruitgang in verlichting en beschaving, de 'stem der rede en des gezonden verstands' doet zich luide horen, en hij verwachtte veel van de opbloei der wiskunde voor de natuurkunde, werktuigkunde etc.⁹²

De tweede mij bekende publikatie is een preek uit 1836, *Le culte chrétien ou la religion universelle. Sermon prononcé dans l'Église Wallonne de Haarlem, le 26 juin 1836*. De preek is uitgegeven te Amsterdam bij P. Lorie in 1837. Hij telt 32 bladzijden en begint met de constatering dat de werkelijke vooruitgang in de kerkgeschiedenis zeer langzaam gaat. Er zijn vele duistere bladzijden, en pas met Erasmus, 'le prince des Réformateurs', is er een begin van herstel na de Middeleeuwen. Dat er